

Poctu hejtmana získalo šest osobností, jedna z cen byla udělena in memoriam

29. 10. 2015 20:00

V rámci slavnostního večera pořádaného u příležitosti Dne vzniku samostatného Československého státu udělil ve čtvrtek 29. října 2015 hejtman Libereckého kraje Martin Půta Pocty hejtmana pro rok 2015. Oceněno bylo šest osobností, jeden z oceněných in memoriam.

Pocty získali sklář René Roubíček, bývalá starostka Višňové Marie Matušková, výtvarnice Eva Kubínová, průkopnice a propagátorka Sokola Jaroslava Žitná, in memoriam Tomáš Řídkošil, přírodovědec, který se mimo jiné zasloužil o vznik Geoparku Český ráj a Hans Hiller za rozvoj spolupráce mezi švýcarským Sankt Gallenem a Libereckým krajem. Ten zlatý dukát, který hejtman společně s oceněným osobnostem daruje, získal od hejtmana Martina Půty, již před pár dny ve Švýcarsku.

V letošním roce veřejnost na udělení Pocty hejtmana nominovala celkem 36 kandidátů, finální šestici vybírala odborná porota. Za uplynulé ročníky poct bylo oceněno již 48 osobností.

Mimořádně, bezprostředně po udělení Poct hejtmana 2015, poděkoval hejtman Martin Půta i mladé sportovkyni. Sprinterce Zuzaně Hejnové předal zlatý dukát jako poděkování, za její prezentaci, nejenom Libereckého kraje, v atletice. Dukát již v minulosti předal za výborné reprezentování regionu i jiným sportovcům, tentokrát se k tomuto kroku rozhodl u příležitosti slavnostního večera.

Medailonky oceněných osobností:

René Roubíček

Profesor René Roubíček (nar. 1922) má velkou zásluhu na světovém uznání českého uměleckého skla ve druhé polovině dvacátého století. Je to průkopník v pravém slova smyslu. Významnou roli sehrál jako umělec i jako pedagog. Hned po skončení 2. světové války začal učit

na Odborné škole sklářské v Kamenickém Šenově. Prosazoval nové pojetí moderního užitého skla vycházející jak z podpory jeho jedinečných vlastností, tak z důrazu na tvarovou přehlednost a čistotu. Působil též na Akademii výtvarných umění v Praze (v období 1966 až 1968) a o mnoho let později – v roce 1994 – na proslulé Glass Summer School v americkém Pilchucku, kde měl kolem sebe studenty z celého světa. V roce 1998 uskutečnil přednáškové turné po Japonsku.

Jako výtvarník pracoval nejprve v novoborském Uměleckém sklu (1945 až 1952), později v národním podniku Borské sklo (1955 až 1965); spolupracoval s pražským Ústavem bytové a oděvní kultury. Zásadní je jeho podíl na úspěchu českého skla na třech po sobě jdoucích světových výstavách, který započal v roce 1958 v Bruselu, pokračoval v Montrealu v roce 1967 a vyvrcholil v Ósace v roce 1970. René Roubíček na těchto přehlídkách představil sklo v podobě abstraktních prostorových objektů, kterými předběhl svou dobu. Sklo se již neuplatňovalo jen v podobě skleniček, pohárů, váz nebo mís, ale mohlo se projevit samo o sobě, jako krásný artefakt. Zvláště Brusel znamenal ve smyslu „osvobození skla“ osudový přelom. Podobně nadčasovými jsou jeho lustry a světelné objekty, jimž se ve spolupráci s předními českými architekty soustavně věnuje už od šedesátých let 20. Století. Dílo René Roubíčka již patří k trvalým hodnotám moderního a současného umění – nikoliv jenom úzce vymezené sklářské tvorby. Jako takové je zastoupeno ve sbírkách předních českých institucí, jako je Národní galerie v Praze, Moravská galerie v Brně nebo Uměleckoprůmyslové museum v Praze. Můžeme se s ním setkat také v expozicích zahraničních muzeí a galerií: například v Pinakothek der Moderne v Mnichově, Stedelijk Museum v Amsterdamu, Victoria and Albert Museum v Londýně, Musée des Arts Décoratifs v Paříži, Museum Bellerive v Curychu, The Corning Museum of Glass v Corningu (USA), Museum of Glass v Tacomě (USA) nebo Koganezaki Crystal Park (Japonsko). Přes svůj úctyhodný věk je René Roubíček aktivním umělcem a svou tvorbu neustále prohlubuje.

Tomáš Řídkošil – in memoriam

RNDr. Tomáš Řídkošil se narodil 15. 6. 1953. Veřejnost si jeho jméno spojuje s nejen s Muzeem Českého ráje, ale především s geoparkem Český ráj. Tomáš Řídkošil byl nejen vědec, muzejník a nadšený mineralog, byl mnohem více. Velký vizionář, člověk zapálený pro věc, člověk neuvěřitelně pracovitý.

Od dětství snil o kráse nerostů a svůj sen si přenesl do života. Po absolvování gymnázia v Chrudimi pokračoval ve vysokoškolském studiu mineralogie na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. Stal se doktorem přírodních věd a jeho největší koníček se mu stalo jeho povoláním. Na fakultě zůstal pracovat jako asistent, ale pak se doslova upsal Muzeu Českého ráje a kraji Českého ráje a Podkrkonoší.

Znovu se mu povedlo proslavit kozákovské drahé kameny v Evropě i v některých zemích Asie. Zároveň byl vynikajícím pedagogem a na „pana učitele“ s velkým P vzpomíná řada absolventů turnovské uměleckoprůmyslové školy i Vysoké školy chemicko-technologické v Praze. Dr. Řídkošil pracovně navštívil všechny kontinenty světa, spolupracoval s řadou kolegů v zahraničí, přednášel na konferencích i zahraničních vysokých školách. To však Tomášovi nestačilo. Z jeho iniciativy vznikl první český geopark Český ráj, který se brzo stal geoparkem evropského i světového významu. Měl to těžké, probíjával něco, co tu nebylo, potýkal se s lidskou nedůvěřivostí. Udělal pro to mnohé. Pracoval pro Českou geologickou službu, akademii věd i pro ministerstvo životního prostředí. Mnohdy jeho závazky a nápady přesáhly jeho

možnosti. Jeho zásluhou se však Geopark Český ráj stal fenoménem nejen naší republiky, ale především ve světě.

Marie Matušková

Marie Matušková je původním povoláním učitelka češtiny, přírodopisu, výtvarné výchovy. Mimo jiné ji ovládalo přesvědčení, že děti se ve škole mají nejen ledacos dozvědět a naučit, ale také by tam měly chodit s chutí.

Podle Marie Matuškové má děti škola bavit a navíc by se měla stát i jejich zázemím. Vzhledem k často neutěšené rodinné situaci mnoha dětí ve Frýdlantském výběžku, bylo takové přesvědčení mnoha, dnes už dospělým, Mariiným žákům, velmi k užítku.

Fakt, že po převratu roku 1989 se Marie Matušková stala první višňovskou starostkou, s její učitelskou praxí určitě souvisí. Novou funkci opět brala jako poslání. Do čeho spadla, objevovala postupně.

Vyžadovalo to znalost nejen ekonomických souvislostí, ale i rozličných technologií a právních norem. Měla zadávat komplikované zakázky a nezmýlit se přitom. Nepodlehnout tlakům, které často nebylo možné ani pojmenovat. Přitom respektovat zájmy – mnohdy protichůdné – svých občanů. Hledat správné řešení.

Protože šlo o to, na základě nových tzv. svobodných, ale v podstatě nelítostných poměrů – v rámci první neobratné fáze „dravého kapitalismu“, najít správnou cestu.

Lidem v nouzi často pomohla ze svého. Proslulá je také Mariina osobní angažovanost, pokud jde o jednotlivé příběhy lidí, kteří si nevěděli rady. Jak za ně vyřizovala, co bylo třeba, pomáhala jim najít práci, upravit rodinné poměry – zkrátka nic jí nebylo jedno a rozhodně netrpěla nějakými předsudky.

Višňová patří do tzv. záplavové oblasti – a právě velká voda, je pro všechny, kdo bydlí v blízkosti řeky Smědé a všech jejích přítoků – téma, kterému se vyhnout nelze.

Jak s vodou zacházeli lidé, kteří zde žili před námi, co se od nich – zejména při záplavách – můžeme naučit a na co musíme přijít sami. Tím se Marie Matušková zabývá dodnes. Její citlivý a zároveň osvícený přístup k přírodě zachránil Višňovou i okolní vesnice nejen před ještě většími povodněmi, ale také před hrubými zásahy do naší krásné přírody, vandalismem ve jménu tzv. pokroku – jakého jsme dodnes bohužel tak často svědky.

A pak není možné zapomenout na Mariiny mezinárodní aktivity – zejména na spolupráci s Francií v rámci „Srdce pro Evropu“ – Občané městečka Laval a jeho okolí (kraj Mayenne). Mnozí místní občané se tak poprvé podívali nejen do ciziny, ale i dál než za Liberec. Došlo i k pobytové výměně rodin. Mnohá přátelství tak – navzdory oboustranné neznalosti jazyka – vydržela dodnes.

Z Mariiným mezinárodními aktivitám se ovšem pojí i příhraniční spolupráce – s Polskem, s Německem – otevřené přechody, vzájemné návštěvy a spoustu dalších dobrých a příjemných

věcí.

Marie Matušková pro nás udělala mnoho – podstatně víc, než lze od jediné ženy očekávat. A zůstal za ní obrovský kus práce, o to významnější, že se tak dělo v těžké zlomové době.

Jaroslava Žitná, nar. 20. 1. 1933 v Praze. Od roku 1945 žije v Liberci.

Vyrůstala v sokolské rodině a již od patnácti let pracovala jako cvičitelka (pomahatelka) v Sokole.

Vystudovala Pedagogickou fakultu Karlovy Univerzity, obor přírodopis – zeměpis – chemie a později dálkově Pedagogickou fakultu v Ústí nad Labem, obor – tělesná výchova a zdravotní tělesná výchova.

Celý život učila na ZŠ Vrchlického v libereckých Pavlovicích. Všichni její žáci na ni rádi vzpomínají a po celá léta se k ní vždy a všude s velikou hrdostí hlásí.

Velmi aktivně se angažovala při obnově Sokola v roce 1968. V roce 1989 se podílela na znovuoobnovení tělocvičných jednot Sokolské župy Ještědské.

V lednu 1991 byla zvolena náčelnicí ČOS v Praze. Současně také vykonávala funkci náčelnice Světového svazu sokolstva.

Osobně řídila tři Všesokolské slety v Praze v letech 1994, 2000, 2006.

Za své sportovní výkony v turistice obdržela titul Mistrovská třída. Zúčastnila se i několika zahraničních miniexpedic na Island, Špicberky a do Grónska, které většinou připravila a vedla.

Téměř 25 let pracuje stále ve funkci náčelnice Tělocvičné jednoty Sokol Liberec I

a v téže funkci také v předsednictvu Sokolské župy Ještědské. Je členkou vzdělavatelského sboru ČOS v Praze.

Sestra „Jarina“ (jak ji většinou sokolové nazývají) zasvětila celý svůj život tomu, co je v našem životě tak důležité – sportu a tělovýchově. Vždyť heslem jednoho ze zakladatelů Sokola Miroslava Tyrše je a navždy zůstane: „Ve zdravém těle, zdravý duch!“ Tímto heslem se Jaroslava Žitná celý život řídí a snaží se ho předávat dalším generacím vedle svých bohatých zkušeností a moudrosti. Sama je velmi skromná a pracuje na sto procent za jedinečnou velkou odměnu, a tou je dobrý pocit.

Eva Kubínová

Akademická malířka Eva Kubínová (21. 2. 1925) vyrůstala v Jičíně. Studentská léta trávila v Praze, kde absolvovala Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v ateliéru Karla Svobinského. Na začátku 50. let se přesunula do Liberce.

V Liberci se aktivně začala podílet na vytváření kulturních aktivit v poničených Sudetech. Našla zalíbený a způsob svého výtvarného vyjadřování v dřevořezu, kterému se začala intenzivně

věnovat. Současně vyučovala malbu a kresbu na několika vysokých školách.

Výraznou stopu zanechala v historii po válce se utvářejícího třísouborového Divadla F. X. Šaldy, kde Eva Kubínová vytvořila v letech 1952 – 1977 výrazně stylizované a estetické kostýmy v celé řadě inscenací a především českých oper (Dalibor, Čertova stěna, Hubička, Prodaná nevěsta...). Její pedagogickou a divadelní činnost přerušil rok 1968 a normalizace. Dodnes mohou diváci obdivovat z její kostýmní tvorby jedinou mistrovskou ukázkou, strukturu sborových krojů dětí Severáčku z konce 50. let.

S tvorbou dřvořezb Eva Kubínová neustala. Na počátku své kariéry se zaměřila zejména na dřvořezby černobílé, v sedmdesátých letech začala používat barvy, které jejím dílům dodaly lyričnost. Eva Kubínová stále pracuje především s technikou dřvořezu, ale experimentuje i s počítačovou grafikou. Stále hledá nové možnosti uměleckého pohledu na svět.

Hans Hiller

Profesor Hans Hiller se narodil v r. 1927 v St. Gallenu, ve Švýcarsku. Po základní škole a gymnáziu v St. Gallen, studoval na Univerzitě v Zurichu dějiny a nauku o státu. Po složení doktorátu začal učit a vlastně celý život učil na Kantonální škole v St. G dějepis, němčinu a latinu.

Ke stému výročí školy se svými žáky loutkové divadelní představení, které se pro velký úspěch několikrát opakovalo. Výsledkem bylo založení stálého loutkového divadla. Zde Hans poznal svojí ženu Ursulu a spolu divadlo 30 let úspěšně vedli. Provedli 90 inscenací, sehráli přes 3300 představení. Divadlo už pod novým vedením funguje nadále.

Po československé sametové revoluci Hans spolu s prof. Janem Tichým, který trávil léta své emigrace v St. Gallenu, zorganizovali darování repasovaných kopírek (za komunistů velmi nebezpečného zboží) libereckým institucím. Leč u kopírek to neskončilo. Z materiální pomoci se stala záhy výměna know-how a dne 6. 6. 1990 byla podepsána smlouva o vzniku Kooperace St. Gallen – Liberec.

Kooperace měla za úkol umožnit navázání kontaktů mezi osobami a institucemi obou zemí, které by pak pokračovaly dále bez zásahů Kooperace. Nešlo v žádném případě o komerční záležitost. Kooperace St. Gallen – Liberec (Liberecký kraj) se během let stala zřejmě největší kooperací mezi Východem a Západem.